

## **Dostrajanie**

Marta Lisok, kolektyw Deep State: Piotr Ceglarek,  
Jan Dybała, Grzegorz Hańderek, Jolanta Jastrząb,  
Dominik Risztel, Paweł Szeibel, Joanna Zdzenicka,

Dokumentacja złożona do konkursu  
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim  
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki  
w Wenecji w 2026 r. (fragment)

Godło D686868M

## Dostrajanie

Punktem wyjścia projektu jest długofalowy proces współpracy osób działających w polu sztuki z pracownikami z pacjentami szpitala psychiatrycznego.

Koncepcja wyrasta z potrzeby przekroczenia standardowych, medycznych procedur leczenia zaburzeń psychicznych. Stawia pytanie o rolę sztuki w kontekście społecznym wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych.

W odniesieniu do badań dotyczących spadku kondycji psychicznej w wymiarze globalnym projekt jest próbą poszukiwania innych niż dotychczas sposobów opowiadania o rzeczywistości, opartych na rekaliibracji percepcji.

Jego pokłosem jest instalacja pomyślana w ścisłej relacji z architekturą Pawilonu. Przenosi ona modele wychodzenia z kryzysu psychicznego z poziomu jednostkowego na pokoleniowy związany z poczuciem życia w ruinach, na zgłiszczach. Odwołuje się do pojęcia solastalgii, neologizmu określającego poczucie tęsknoty za miejscem, które z bliskiego na naszych oczach staje się nieprzyjazne i obce.

Projekt Dostrajanie został zbudowany z wykorzystaniem bodźców, budujących poczucie osadzenia w ciele, uziemienia, inicjowanego na zasadach kolektywnego rytuału wpływającego na samopoczucie odbiorców. Jego tytuł jest odwołaniem do filozofii nowego materializmu. Odsyła do symbiozy i ciągłego rezonowania tego, co nieożywione i ożywione. Zamiast wpisanej w kulturę dominacji oka, opartej na kontroli i dystansie, przynosi jako remedium wizję harmonijnego współbrzmienia z innymi organizmami, w stapiających się ze sobą dźwiękach, gestach i zapachach.

W tym kontekście aranżacja pawilonu jawi się jako metaforyczny żywy organizm o własnym mikrobiomie. Jej doświadczanie inicjuje stan pogłębionej czujności na niewizualne bodźce. Buduje sytuacje o charakterze performatywnym, echo zapomnianych praktyk pielgrzymowania do miejsc „cudownych uzdrowień”.

Odbiorcy zapraszani są do odtwarzania uśpionych choreografii. Są one uruchamiane za pomocą różnych metod. Jedną z nich jest zmaganie z siłą grawitacji, inną zanurzanie dłoni w naczyniach wypełnionych kleistą, ziołową substancją, do której po wyjściu z pawilonu przyklejają się pyłki unoszące się w powietrzu.

Kolejnym elementem jest dotykanie nawodnionej ściany, która wydziela intensywny zapach wywołujący skojarzenia z mlekiem. Z czasem jej powierzchnia staje się archiwum gestów odbiorców, których dłonie pozostawiają po sobie mikrobiologiczny ślad. Moment

wyciszenia przynosi odpoczynek na materacach, wykonanych z biomateriałów, które uginając się pod ciężarem ciała działają jak przeskalowane kompresy.

Wszystkie substancje towarzyszące powyższym doświadczeniom zostały zaprojektowane na bazie rodzimych roślin znanych z właściwości leczniczych. Znaczenie wpisanego w nie gestu splatania ze środowiskiem jest dodatkowo uwyrażniane przez podwyższenie wilgotności wnętrza pawilonu przy użyciu pary wodnej.

Zwornikiem bodźców okazuje się film przybierający charakter seansu hipnozy. Ciało jest tu prezentowane w zbliżeniach, opisywane jako zbiór zmonumentalizowanych odgłosów somatycznych (ASMR), odczuwanych w postaci niskich częstotliwości w różnych punktach pawilonu.

Projekt został opracowany przez kolektyw Deep state w składzie: Dominik Ritszel, Jolanta Jastrząb, Grzegorz Hańderek, Jan Dybała, Piotr Ceglarek, Joanna Zdzienicka, Paweł Szeibel. Zakłada rozmycie granic między poszczególnymi elementami wielopoziomowej instalacji. Biorące w nim udział osoby działają razem w ramach postkonceptualnych i spekulatywnych projektów badawczo - artystycznych, tworząc matryce praktyk samoregeneracji psychicznej.

Logo: D686868M

## Attunement

The starting point of the project is a long-term process of cooperation between artist and patients of a psychiatric hospital.

The concept grows out of the need to transcend standard medical procedures for treating mental disorders. It raises the question of the role of art in the social context in the face of contemporary challenges.

In relation to the research on the decline of mental condition globally, the project is an attempt to search for alternative narrative models based on the recalibration of perception.

Its aftermath is an installation built in close relation to the architecture of the Pavilion. It transfers models of recovery from psychological crisis from the individual level to the generational level associated with the experience of living in ruins. It refers to the notion of solastalgia, a neologism for the sense of longing for a place that goes from being close before our eyes to becoming unfriendly and precarious.

The project creates the experience of being embedded in a place and in the body. It initiates a collective ritual affecting the well-being of the audience. Its title recalls the philosophy of new materialism. It refers to the symbiosis and constant resonance of the inanimate and animate. Instead of the dominance of the eye inherent in culture, based on control and distance, it brings as a remedy: a vision of consonance with other organisms, in fusion with the with each other in sounds, gestures and smells.

In this context, the pavilion arrangement appears as a metaphorical living organism with its own microbiome. Its experience initiates a state of deepened alertness to non-visual stimuli. It constructs situations of a performative nature, echoing forgotten practices of pilgrimage to places of "miraculous healings."

Participants are invited to recreate dormant choreographies. These are activated through various methods. One is grappling with the force of gravity,

another is dipping one's hands into vessels filled with a sticky, herbal substance to which airborne pollen sticks after leaving the pavilion.

Another element is the touching of the scented wall, which emits an intense odor evoking associations with milk, and in time becomes an archive of gestures by viewers whose hands leave a microbiological trace on its slippery surface. A soothing moment of tranquility is brought by resting on the mattresses, made of biomaterials that bend under the weight of bodies and act as scaled compresses.

All the substances accompanying the above experiences were designed on the basis of native plants known for their healing properties. The significance of the inscribed gesture of entwining with the environment is highlighted by elevated humidity level in the pavilion.

The crossover of stimuli turns out to be a film whose narrative is inspired by a hypnosis session. The body is presented here in detail, described as a collection of monumentalized somatic sounds (ASMR), experienced in the form of low frequencies at various points in the pavilion.

The project was designed by the Deep state collective consisting of: Dominik Ritszel, Jolanta Jastrzab, Grzegorz Hańderek, Jan Dybała, Piotr Ceglarek, Joanna Zdzenicka, Paweł Szeibel. It assumes blurring the boundaries between the various elements of a multi-level installation. The participating artists work together within the framework of post-conceptual and speculative projects, creating matrices of mental self-regeneration practices.